

Beszámoló a XVIII. Pedagógiai Értékelési Konferenciáról

Tizennyolcadik alkalommal rendezték meg 2022. április 21. és 23. között a Pedagógiai Értékelési Konferenciát (PÉK) Szegeden, az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságának Székházában. A kétnyelvű rendezvény célja, hogy a pedagógiai értékelés iránt érdeklődő hazai és nemzetközi közönség számára lehetőséget teremtsen a szakmai diskurzusra.

A konferencia gyökerei a szegedi műhely néven ismert, Nagy József és tanítványai körül kialakult kutatóközösségekben keresendők, illetve az 1991-ben elindult pedagógiai értékelési szakértő szakos egyetemi képzéshez kapcsolódnak. Az esemény elődjének az említett szak végzett hallgatói és tanárai számára szervezett szakmai találkozót tekinthető, amelyet Csapó Benő kezdeményezett 2003-ban (Fejes, Kasik és Kinyó, 2006).

A konferencia elnöki szerepkörét minden évben más szakember látja el. A 2019-es konferencia végén Molnár Edit Katalin adta át a stafétabotot Fejes József Balázsnak, ám a koronavírus-járvány miatt három évet várni kellett az újabb eseményre. A konferencia kezdetben meghívásos rendszerben működött, de 2006 óta a nemzetközi normáknak megfelelő bírálati rendszer alapján fogadják el a benyújtott absztraktokat. A konferenciára szimpóziummal, tematikus előadással és poszterrel lehetett jelentkezni. A Tudományos Programbizottság által felkért két-két bíráló meghatározott szempontrendszer szerint véleményezte a benyújtott anyagokat. A konferencián a pedagógiai értékeléshez köthető elméleti előadások, empirikus vizsgálatok, fejlesztő programok, pedagógiai kísérletek és innovatív oktatási módszerek mutathatók be a köz- és felsőoktatáshoz kapcsolódóan.

Beszámolóinkban elsőként a plenáris előadásokat mutatjuk be, majd röviden összefoglaljuk a huszonnégy szekciót, hogy érzékeltessük az esemény sokszínűségét. A konferencián összesen tíz angol és tizenkét magyar nyelvű szekcióban hangzottak el az előadások (1. táblázat). A két és fél napos eseményen több mint 80 tudományos előadást hallgathattak meg a résztvevők.

Plenáris előadások

A XVIII. Pedagógiai Értékelési Konferencia programjában két plenáris előadó kapott helyet. A Luxemburgi Egyetemet képviselte Samuel Greiff professzor, aki előadásában a 21. század meghatározó pedagógiai értékelési módjáról, a technológia-alapú mérés-értékelés kihívásairól és lehetőségeiről beszélt. A papír-ceruza teszteket felváltó mérési módszer számos változást idéz elő az oktatás megannyi szereplője számára. Greiff professzor a technológiai fejlődés pedagógiai vonatkozásait megvilágítva a mérés-értékelés gyorsan fejlődő módszereinek alkalmazási lehetőségeit, kihívásait, valamint az oktatásirányításra és mindennapi pedagógiai gyakorlatra gyakorolt hatását vette számba inspiráló plenáris előadása során.

1. táblázat. A magyar és angol nyelvű szekciók listája

Magyar nyelvű szekciók listája	Angol nyelvű szekciók listája
Az iskolai kudarc és a lemorzsolódás megelőzése	Assessment of cognitive skills
A szociális kompetencia vizsgálata	Research on reading competence
Pedagógiai kutatások – óvoda és alsó tagozat	Research on motivational factors in education
Fizikai aktivitás, fittség, sport	Science and mathematics education
Kutatások serdülőkorban	Teaching and learning foreign languages
Média- és IKT-használat	Adapting and developing educational instruments
Pedagóguskutatások – kihívások és kiegészítés	Research among undergraduate students
A pedagógiai mérés-értékelés új területei	Foreign language learning and ICT technology
Pedagógusok és pszichológusok képzése	Research on health and well-being
Pedagóguskutatások	Challenging fields of assessment in education
Egészségnevelés, iskolai jóllét	
Természettudományos nevelés	

A hazai kutatóközösséget képviselte a konferencia második plenáris előadója, Csizér Katalin, az ELTE BTK Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékének habilitált docense. Előadásában a mérés-értékelés nyelvtanulási motivációra gyakorolt hatásáról értekezett. A nyelvtanulási motiváció számos kutatásnak állt középpontjában, azonban a vizsgák és felmérések hatásával foglalkozó empirikus kutatás mind ez idáig alig született. Csizér a nyelvtanulási motivációval kapcsolatban a siker fogalmának meghatározását is kiemelte, szem előtt tartva a tényt, hogy az angol nyelv a modern idők lingua francájaként eltérően viselkedik, mint a többi idegen nyelv. Ennek megfelelően az angol nyelvtanulási motiváció összetevői között a nyelvvizsgák és az érettségi sikeres teljesítése mellett a funkcionális nyelvhasználat sikeressége is megjelenhet.

Angol nyelvű szekciók

A tíz angol nyelvű tematikus szekciót a magyar nyelvű előadásokkal párhuzamosan szervezték meg. Az előadók között nagy számban jelentek meg a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájának nemzetközi doktoranduszhallgatói.

A kognitív képességek értékelésének problémakörében három egyetemisták körében végzett kutatást ismerhettek meg a résztvevők. Az első előadó (Gyöngyvér Molnár) a problémamegoldás sikerességének háttérét vizsgálta a Szegedi Tudományegyetem elsőéves hallgatóinak körében az eDia platformján rögzített logadatok elemzésének segítségével. A kutatás eredményeként láthattuk, hogy a problémafeladatok egyes fázisaival töltött idő, valamint a kattintások száma hogyan függ össze a problémamegoldás sikerességével vagy sikertelenségével. Az eredmények fontos tanulságokkal szolgálhatnak a problémamegoldó képesség fejlesztésének szempontjából. Szintén az eDia platform segítségével zajlott a második előadásban bemutatott mérés (Saleh Ahmad Hussein Alrababah, Gyöngyvér Molnár), amely során jordán egyetemisták körében azt vizsgálták,

hogyan függ össze a hallgatók neme, munkamemóriája és tesztmegoldási motivációja a komplex problémamegoldást mérő teszten nyújtott eredményükkel. A kutatók megállapították, hogy mindhárom tényezőnek van prediktív ereje. A háttérváltozók szerepét vizsgálták a szekció utolsó előadói is (Yong Liu, Attila Pásztor), akik egy kínai hallgatók körében végzett kutatásról számoltak be. A kutatás célja az volt, hogy feltárják a demográfiai háttértényezők kritikai gondolkodásra gyakorolt hatását, az eredmények pedig azt mutatták, hogy az egyetem fenntartója, a képzés típusa, valamint a képzésben eltöltött évek száma szignifikánsan összefügg a hallgatók kritikai gondolkodásával.

A második angol nyelvű tematikus szekcióban az olvasási kompetencia témájában hallhattunk előadásokat. Nyolcadik osztályosok angol és német nyelvű olvasott szövegértésnek befolyásoló tényezőit vizsgálta az a 11 éven átívelő kutatás, amelyhez a kutatók a Szegei Longitudinális Program mérési adatait használták fel (Benő Csapó, Edit Tóth, Marianne Nikolov). Megállapításaik szerint a nyelvtanulás iránti attitűd az évek során erősödött, a háttértényezők közül pedig az első idegen nyelven felvett olvasott szövegértési teszt eredményeit legnagyobb mértékben az anyanyelvi olvasási kompetencia, illetve a matematikai, természettudományos és problémamegoldó gondolkodás szintje magyarázta. A szekcióban két előadás is kazahsztáni diákok olvasási stratégiáival és olvasási szokásaival foglalkozott (Aigul Akhmetova, Gaysha Imambayeva, Benő Csapó). A kutatások eredményei rámutattak, hogy hatodik és nyolcadik osztály között a diákok olvasás iránti attitűdje és az iskolán kívüli olvasással töltött ideje csökkent, valamint a nyolcadik osztályos diákok olvasási stratégiahasználata jelentős hatással volt a teljesítményükre. Szintén fontos témát járt körül a negyedik előadás, ahol az előadó (Blanka Tary) tanárszakos hallgatók anyanyelven és idegen nyelven történő olvasási stratégiáját és szokásait vizsgálta. A kutatás fontos megállapítása, hogy a hallgatók legritkábban globális olvasási stratégiákat alkalmaznak olvasás közben.

Külön tematikus szekció foglalkozott a motivációkutatásokkal. A négy előadásból kettő egy kérdőív fejlesztésének eredményét mutatta be. A tantárgyspecifikus elsajátítási motiváció mérésére fejlesztett kérdőív (SSMMQ) validitását moldáv iskolások körében (Marcela Calchei, Krisztián Józsa), míg a kreativitás iránti motiváció mérésére fejlesztett QSMC kérdőív megbízhatóságát orosz egyetemi hallgatók körében igazolták (Timur Kadyirov, Krisztián Józsa). A saját fejlesztésű kérdőívek fontos szerepet tölthetnek be a motivációkutatás terén. Egy további prezentáció enyhe értelmi fogyatékos és tipikusan fejlődő gyermekek elsajátítási motivációját hasonlította össze (Stephen Amukune, Krisztián Józsa, Beáta Szenczi, Gabriella Józsa). A hiánypótló kutatás 1550, kilenc és tizennégy év közötti tanulót ölelt fel. Indonéz egyetemisták angol nyelven való olvasási motivációját vizsgálta a következő előadásban bemutatott kutatás (Helta Anggia, Anita Habók). Az eredmények szerint a hallgatók olvasási motivációja és extenzív olvasási szokásaik között szoros korreláció áll fenn, valamint további szoros összefüggés mutatkozott az angol nyelv iránti attitűd, a nyelvi fejlettség, az olvasási motiváció és az extenzív olvasási szokások között.

A természettudományok és a matematika oktatásával foglalkozott a negyedik angol nyelvű szekció. Az első előadás során (Sara Souza Pimenta, Edit Katalin Molnár) egy szakirodalmi feltárás eredményeit ismerhette meg a hallgatóság. A kutatás 40 nemzetközi, természettudományos tárgyat tanító tanárok nézeteivel kapcsolatos irodalmat vizsgált meg, és felhívta a figyelmet a gyakorló tanárok nézeteinek fontosságára. Szintén egy szakirodalmi áttekintés eredményeit mutatta be a második előadás (Lilla Bónus, Lászlóné Nagy), mely a technológiával támogatott kutatásalapú természettudományos oktatás fontosságára és lehetőségeiről szólt. Az induktív gondolkodás és a természettudományos motiváció és attitűd közötti kapcsolatot vizsgálta a szekció harmadik előadása (Azizul Ghofar Candra Wicaksono, Erzsébet Korom), míg az utolsó prezentáció indonéz középiskolások matematikával kapcsolatos nézeteit tárta

föl, különös tekintettel a matematikatanulás és a technológia kapcsolatára (Achmad Hidayatullah, Csaba Csikos).

Az első nap utolsó angol nyelvű szekciója az idegennyelv-tanítás és -tanulás témakörére épült, és mind az öt előadás a szegedi Neveléstudomány Doktori Iskolához kapcsolódott. Az előadások olyan területeket érintettek, mint a reflexióra alapozott interaktív tanítási megközelítés hatása a diákok olvasott szövegértésére angol nyelven (Tun Zaw Oo, Andre Magyar, Anita Habók), a tanár szerepe a tanulói autonómia támogatásában (Son Van Nguyen), doktorandusz hallgatók szükségletei az akadémiai angol nyelv területén (Wai Mar Phyo), a javítást célzó írásbeli visszajelzés hatása az angolt mint idegen nyelvet tanulók szövegalkotására (Nang Kham Thi), valamint az idegennyelvi szorongás (Merih Welay Welesilassie).

A konferencia második napja oktatási eszközök fejlesztésével és alkalmazásával kapcsolatos kutatások tematikus szekciójával kezdődött. Az első előadásban egy, a kombinatív gondolkodás második évfolyamosok körében történő online mérésére fejlesztett mérőeszközt mutattak be (Attila Pásztor, Gyöngyvér Molnár, Benő Csapó). Az induktív gondolkodás mérésére fejlesztett teszt tartalmi validitását vizsgálta a második előadó (Soeharto Soeharto), aki megállapította, hogy a teszt tartalmi validitása megfelelően vizsgálható értékelő szakértők bevonásával, többtényezős Rasch-modellt alkalmazva. A szekció harmadik előadása egy saját fejlesztésű kérdőívet mutatott be, amely angolt mint idegen nyelvet tanuló diákok szövegalkotással kapcsolatos gyakorlatának vizsgálatára készült (Abderrahim Mamad). A pilot kutatás során marokkói hallgatók észrevételeit és gyakorlatát saját bevalláson alapuló itemek segítségével vizsgálták, és hasznos tapasztalatokat szereztek a mérőeszköz továbbfejlesztéséhez. A tematikus szekció utolsó előadása egy szakirodalmi szintézisről számolt be (Duong Thi Ngoc Ngan, Mária Hercz). A kutatók a prezentációban arra hívták fel a figyelmet, hogy jelenleg nincsen olyan mérőeszköz, amely az egyetemi oktatók tanítással, tudásátadással kapcsolatos fejlődését megfelelő módon tudná mérni, ami akadályozhatja az oktatás minőségének fejlesztését.

A nap második szekciója egyetemi hallgatók körében végzett kutatásokat fogott össze. Az elsőként bemutatott kutatás a problémamegoldó képességet vizsgálta a koronavírus-járvány időszaka alatt (Hao Wu, Gyöngyvér Molnár). Az eredmények szerint azok a hallgatók, akik jobb problémamegoldó képességgel rendelkeztek, könnyebben alkalmazkodtak a pandémia okozta helyzethez, könnyebben álltak át IKT-eszközök használatára, és könnyebben értették meg a tananyagot az online oktatás során. A második prezentációban ismertetett kutatás a kritikai gondolkodás komponensei közötti kapcsolatokat tárta fel kínai egyetemisták bevonásával (Yong Liu, Attila Pásztor), a harmadik előadás pedig a pedagógusképzésben oktató tanárok élethosszig tartó tanulását vizsgáló szakirodalmat tekintette át (Win Phyu Thwe, Anikó Kálmán). A szekció utolsó prezentációja a kenyai pedagógusképzés viszonylatában tárta fel és értelmezte a pedagógiai értékelés stratégiáinak alkalmazási lehetőségeit (Peter Okiri, Mária Hercz). A kutatás hangsúlyozta az új pedagógiai mérési-értékelési módszerek pedagógusképzésben való alkalmazásának fontosságát a kenyai oktatás eredményességének érdekében.

A második nap utolsó tematikus szekciójában három előadás hangzott el. Az első prezentáció előadója (Al-Akbari Sabah) a nyelvtudás értékelésének elméleti kereteit terjesztette ki a pandémia alatt pillanatok alatt szükségessé vált digitális értékelési kultúrára. A szakirodalmi áttekintésen alapuló munka nagyban hozzájárul a nyelvtudás pedagógiai értékelésének elméleti kereteihez. A második előadó negyedéves angol nyelvszakos hallgatók körében vizsgálta a nemek közötti eltéréseket digitális műveltség és IKT-eszközhasználat tekintetében (Lan Anh Thuy Nguyen, Anita Habók). A kutatás eredményei szerint a női hallgatók szélesebb körű tudással rendelkeztek a technológiákról, a férfiak azonban magasabb képességszinten voltak az eszközhasználat tekintetében. Az online tanulást támogató eszközök használatában nem mutatkozott különbség a nemek

között. A szekció harmadik előadása az idegen nyelven írott szövegek értékelésében teret nyitó audiovizuális szakirodalmi áttekintését mutatta be (Listiani Listiani). A kutatás rámutatott arra, hogy kevés szakirodalom létezik a témában, így szükség lenne alaposabban vizsgálni a tanári visszajelzés folyamatát, a tanulók reakcióját, valamint a tanárok audiovizuális kapcsolatos attitűdjét.

A konferencia záró napján további két angol nyelvű tematikus szekcióra került sor. Az egészséggel és jólléttel kapcsolatos előadások a következő témákban születtek: indiai kamaszok online tevékenységei, tanulmányi eredményei és étkezési zavarai közötti összefüggések (Hedvig Kiss, Kosha Patel, Bettina Pikó); gyermekek és kamaszok iskolai teljesítményére ható tényezők vizsgálata (Olney Rodrigues de Oliveira); esettanulmány a megküzdési stratégiák vizsgálatára óvodások pszichodráma csoportjában (Gabriella Simonyi). Az utolsó angol nyelvű tematikus szekció a pedagógiai értékelés kihívásainak sokszínűségét mutatta meg. Az előadások közül az első tizedik évfolyamos vietnámi diákok félévi matematikavizsgáját elemezte, amely a koronavírus-járvány miatt online keretek között valósult meg. A vizsga karakterisztikáját egydimenziós Rasch-modell alkalmazásával elemezték (De Van Vo, Benő Csapó). A második előadás a reprezentációs stratégia elméleti kereteit, szakirodalmi háttérét és különböző módjait mutatta be a természettudományok keretei között (Firtia Arifiyanti, Attila Pásztor). A szakirodalmi áttekintés értékes eredményekkel járult hozzá az elmélet keretrendszerének kialakításához. A szekció harmadik előadása hangbemelegítő gyakorlatok hatását vizsgálta akusztikus paraméterek mérésének segítségével (Tamás Altorjay), míg a negyedik prezentáció a formatív értékelés implementációjának szakirodalmi háttérét mutatta be (Merih Welay Welesilassie).

Magyar nyelvű szekciók

Az első magyar nyelvű szekció (*Az iskolai kudarc és lemorzsolódás megelőzése*) nyitó előadásában egy négyéves, 7–14 éves diákok és pedagógusaik körében végzett longitudinális kutatás elméleti és módszertani háttérét mutatták be a szerzők (Kasik László, Tóth Edit, Gál Zita), illetve egy ehhez kapcsolódóan tervezett fejlesztőprogramot. Megállapították, hogy a fejlesztés hosszú távon segítséget nyújthat a pedagógusoknak a kudarcélménnyel bíró tanulók támogatásában. A következő előadás szakirodalmi áttekintést nyújtott az elmúlt közel tíz évben publikált, felsőoktatási lemorzsolódással vagy egyetemi sikerességgel kapcsolatos empirikus munkákról (Kocsis Ádám, Molnár Gyöngyvér). A harmadik előadás hasonló témával foglalkozott, az egyetemi szintű rendészeti képzésben megjelenő lemorzsolódás okait vizsgálta (Mácsár Gábor, Bognár József, Szakály Zsolt). A szekció utolsó előadásának témája az alkalmazkodási képesség, azaz a reziliencia és a lemorzsolódás közötti összefüggés elemzése volt a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavarral élő hallgatók körében (Müller Vanessa, Pikó Bettina). Összefoglalást hallhattunk az ADHD-val élő hallgatók lemorzsolódásához köthető jelenségekről és a bennmaradásukat elősegítő tényezőkről.

A szociális kompetenciák vizsgálata című szekcióban szereplő négy előadás mind a szegedi Neveléstudomány Doktori Iskolához kapcsolódott. Az egyik beszámoló a serdülőkorai maladaptív perfekcionizmus kapcsolatát vizsgálta a szociálisprobléma-megoldással és a szorongással (Kasik László, Gál Zita). A kutatás kimutatta, hogy az említett reláció egyre szorosabb kapcsolatot mutat a serdülőkorban, és e kapcsolatrendszer az életvezetés hatékonyságát csökkentheti. Egy másik előadás az impulzív probléma-megoldó viselkedés mérési nehézségeit és lehetőségeit mutatta be, illetve egy ehhez kapcsolódó új mérőeszköz is ismertetett (F. Takács István, Kasik László). A következő prezentáció a szociális kompetencia néhány összetevőjének serdülőkorai fejlesztési

lehetőségéről számolt be (Balogh-Pécsi Anett). A fejlesztő programban együttesen történik a szociálisprobléma-megoldás és a megküzdési stratégiák fejlesztése az asszertív kommunikációra fókuszáló gyakorlatokkal, valamint drámapedagógiai eszközökkel. Az utolsó előadás az óvodás korosztályra koncentrált a szociálisprobléma-megoldás szempontjából. A bemutatott kismintás mérés célja vajdasági 4–6 évesek szociálisprobléma-megoldásának feltárása volt (Szitás Teodóra, Kasik László).

A következő magyar nyelvű szekció a *Pedagógiai kutatások – óvoda és alsó tagozat* címet viselte. Az első előadás (Fazekasné Fenyvesi Margit, Kiss Renáta, Mokri Dóra) a helyesírási készség beszédhanghallás-alapú mérésével foglalkozott. Egy 2019-ben megvalósult mérés eredményei szerint feltételezhető, hogy a helyesírás készség-/képeség-alapú fejlesztésével a nem szabályalapú helyesírási hibák száma csökkenthető. A szekció második előadása egy szülői iskolaválasztási kérdőív mérés módszertani jellemzőit ismertette (Csíkos Csaba, Nagy Zita Éva, Katona Miklós, Török Réka, Lázár László). A vizsgálatba hét piarista iskola szülei voltak bevonva egy online kérdőív segítségével. A kutatás általános tanulsággal szolgált az iskolaválasztás tényezőiről, az iskola céljairól, kapcsolatrendszeréről, illetve a társadalomban betöltött helyéről. Az utolsó előadás a román tannyelvű iskolákban magyar anyanyelvet tanuló kisiskolások számára készült tanterv elemzését mutatta be, illetve egy ehhez kapcsolódó pedagóguskutatás eredményeit (Majzik Tamás).

A harmadik magyar nyelvű szekció a *Fizikai aktivitás, fittség, sport* témakörére épült. A nyitó előadás a gyorskorcsolya sportágban szereplők kommunikációs és értékelési jellemzőinek vizsgálatával foglalkozott (Telegdi Attila, Bognár József). A félig strukturált interjúkat alkalmazó kutatás rámutatott a versenysport egyes szereplőinek felelősségére és hiányosságaira az elemzés és az értékelés területén. A második bemutatott témája a református tanulók „covidos” tanévekben keletkezett NETFIT eredményeinek elemzése volt (Bánné Mészáros Anikó), míg a záróelőadás egy koordinációs képességek fejlesztésére épülő 3 dimenziós innovatív módszert ismertetett. Az eredmények szerint a fejlesztőeszköz alkalmazása előmozdította a tanulói teljesítmény javulását, továbbá támogatta a diákok matematika-tantárgy-preferenciájának megerősítését (Kertész Tamás, Bognár József, Szakály Zsolt, Liszcai Zsuzsanna).

A csütörtöki nap utolsó magyar nyelvű szekciója a serdülőkori kutatásokról szólt. A hallgatóság megismerhetett egy középiskolás korosztályt megcélzó, környezetbarát viselkedés mérésével foglalkozó kérdőívet. A vizsgálat eredménye szerint a tanulók attitűdjét és viselkedését leginkább befolyásoló tényezők a tanulók társadalmi-gazdasági háttérével függenek össze (Mónus Ferenc). A következő előadás az etikaórákon megvalósuló értékelés kérdésével foglalkozott, egy ehhez kapcsolódó akciókutatást mutatott be (Csató Anita). A szekció utolsó előadásában a kamaszkori hazugságokat vizsgálta a motiváció szemszögéből Simonyi Gabriella.

A pénteki nap első magyar nyelvű szekciójában a média- és IKT-használathoz kapcsolódó előadások kaptak helyet. Az első beszámoló az óvodai, digitális technológiával támogatott értékelés és fejlesztés lehetőségeit elemezte a szülők szempontjából. Egy saját fejlesztésű, nyílt és zárt tételket tartalmazó kérdőív eredményei szerint a szülők jelentős része elfogadja az IKT-t a gyermekek fejlődésének nyomon követésére alkalmas eszközként, illetve a technológiával támogatott készségfejlesztést az óvodában (Tóth Edit, Hódi Ágnes, B. Németh Mária). A második előadás egy pedagógiai kísérlet eredményeit mutatta be, amely a kiterjesztett valóság (AR) szakképzésben történő alkalmazásáról szólt. A fejlesztés időszakában, a kísérleti csoportban AR-alkalmazások készítésével egészítették ki a hagyományos elméleti és gyakorlati órákat (Fehér Péter). A harmadik előadás egy digitális fejlesztőprogramról szólt, amelyet az alsó tagozatos matematikaoktatásban lehet alkalmazni. Az eredmények alapján a program képes a lemaradó 9–11 éves diákok matematikai kompetenciájának javítására (Ökördi Réka, Molnár Gyöngyvér).

A záróelőadás szisztematikus áttekintést nyújtott a családi minta szerepéről a médiahasználati szokások alakulásában (Prievara Dóra Katalin).

A következő szekció a *Pedagóguskutatások – kihívások és kiégés* címet viselte. Az első előadás a Facebookon működő online pedagógusszakmai csoportok működésének egyes aspektusait vizsgálta. A kérdőíves kutatás szerint a pedagógusok jelenléte ezen a közösségi oldalon jelentősen megnőtt az online oktatás során (Aknai Dóra Orsolya). A következő előadás a pozitív pszichológia szemszögéből végezte a pedagógusok kiégésének vizsgálatát. Az eredmények szerint a jóllét elemei és bizonyos karaktererőségek szoros kapcsolatban állnak a pedagógusok kiégésével (Molnár Adrienn, Fodor Szilvia). A záró prezentáció az inkluzív testnevelés-oktatáshoz kapcsolódó tanári attitűdöket elemezte (Anti Zsuzsanna).

A pénteki nap magyar nyelvű zárószekciójában a pedagógiai mérés-értékelés új területeihez kapcsolódó előadásokat mutattak be. Az első beszámoló a tesztmegoldási motiváció mérési lehetőségeinek összehasonlító elemzésével foglalkozott az alacsony tétellel rendelkező tesztek esetében. A kutatásban a tanulók tesztmegoldási motivációját önértékelő kérdőívvel és logadatok (feladatokkal eltöltött idő, kattintások száma) segítségével vizsgálták (Csányi Róbert, Molnár Gyöngyvér). A második előadás témája a tesztzorongás teljesítménytesztek megoldására gyakorolt hatása volt (Lakatos Kristóf). A harmadik előadás az idegen nyelvű írásproduktumok listalapú értékelésével foglalkozott. A vizsgálat következtetései szerint a pipalistas értékelés javítja a vizsgarész értékelésének átláthatóságát, növeli a megbízhatóságát, illetve bővíti a pontértékek spektrumát (Lukácsi Zoltán, Fűkőh Borbála).

A szombati nap első magyar nyelvű szekciója a pedagógusok és pszichológusok képzésének témáját állította a középpontba. Az első előadás egy részvételi rendszertérképezéshez kapcsolódó kutatást mutatott be, amelyben egy pedagógiai tanulmányokat folytató nappali tagozatos diákcsoport és egy szakértői csoport rendszertérképező műhelymunkáját elemezte az előadó (Huszár Zsuzsanna). A második előadás egy módszertani innováció, az Élménysuli program hatékonyságvizsgálatáról szólt (Révész László). A következő prezentáció a felsőoktatási képzésben előkerülő programértékelés és hatáselemzés témakörét foglalta össze (Székely Mózes). A szekció utolsó előadása tanári felelősségérzetet és énhatékonyt mérő kérdőívek adaptációját ismertette (Mezei Tímea, Fejes József Balázs, Vigh Tibor, Szenczi Beáta, Rausch Attila).

A következő szekcióban ismét pedagóguskutatások kaptak helyet. Az első beszámoló szisztematikus áttekintést nyújtott a tanulási motivációról alkotott nézetek feltárásáról (Mezei Tímea, Fejes József Balázs). A következő előadás az óvodapedagógusok, a tanítók és a szülők egymással szemben támasztott elvárásairól szólt az óvoda-iskola átmenet tekintetében. Az eredmények szerint az érintett szereplők eltérő feladatokat várnak el egymástól és önmaguktól az átmenet támogatásában (Fleisz-Gyurcsik Anita). A harmadik előadás egy interjúsorozat eredményeiről szólt, amelyek a pedagógusok véleményét mutatták meg a diákok tényellenőrző képességéről és annak fejlesztéséről (Ablonczy-Bugris Annamária, Kinyó László).

Az egészségneveléssel, iskolai jólléttel foglalkozó szekció első előadása egy iskolai megelőző programot és annak hatásvizsgálatát mutatta be, amely a gyermekek dohányzást elutasító attitűdjének kialakítását és bővítését szolgálja (Kimmel Zsófia). A következő előadásban ismertetett kutatás célja egy olyan intézményértékelési keretrendszer kialakítása, amely objektív mutatók mentén képes az egészségnevelés pedagógiai hatásrendszerének értékelésére (Horváth Cintia, Csányi Tamás, Révész László). A harmadik előadás a serdülők mentális jólléte és a kockázati magatartás közötti lehetséges összefüggésről szólt a serdülő korosztály vonatkozásában (Dudok Réka, Pikó Bettina), az utolsó beszámoló pedig az iskolai énhatékonyt, az iskolai jóllét és a szociális kommunikáció kapcsolatát elemezte (Ladányi Éva).

A *Természettudományos nevelés* című szekció első előadása az érettségi vizsgák szerepét vizsgálta a célnyelvű középiskolai földrajzoktatás gyakorlatában. A kutatás az érettségihez kapcsolódó dokumentumok és adatsorok elemzésére, interjúk tapasztalatira és szaktanári gyakorlatokra épített (Kapusai János). A következő előadásban egy kérdőíves vizsgálatra építő kutatást ismertettek, amely egy társas tanulásra építő természettudományos iskolai programról szólt (Bánfi Gréta, Korom Erzsébet). A harmadik előadás azt vizsgálta, hogy milyen tanulói profilok rajzolódnak ki a természettudományos episztemológiai nézetek kapcsán. Az eredmények alapján ezeknek a nézeteknek a dimenziói egymástól függetlenül fejlődnek (Nagy Márió Tibor, Korom Erzsébet). A záróelőadás a kontextusalapú tanítással foglalkozott a kémia tanárok meggyőződése és gyakorlata szempontjából. Az online adatfelvételtől származó eredmények alapján a megkérdezett tanárok túlnyomó része hasznosnak tartja a kontextusalapú kémia tanulást (Purák Szandra, Korom Erzsébet).

Záró gondolatok

A Pedagógiai Értékelési Konferencia híven képviselte a Szegedi Pedagógiai Műhely Nagy József által lefektetett értékrendszerét és szemléletmódját. A konferencián bemutatott előadások, fejlesztő módszerek, vizsgálatok, innovatív eljárások a tudományos alapokra építkező pedagógiai értékelés széles spektrumát fedték le. A bírálati rendszer biztosította a konferencián elhangzott beszámolókat magas minőségét. Az esemény előadásainak összefoglalói a konferencia absztraktkötetében olvashatók (Fejes és Pásztor-Kovács, 2022). Az idei konferencia elnöke, Fejes József Balázs a rendezvény végén átnyújtotta a stafétabotot a 2023-as elnöknek, Kasik Lászlónak.

Majzik Tamás

Moldvai Csángómagyarok Szövetsége

Biró Fanni

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Irodalom

Fejes, J. B., Kasik, L. & Kinyó, L. (2006). Beszámoló a IV. Pedagógiai Értékelési Konferenciáról. *Iskolakultúra*, 16(11), 92–97.

Fejes, J. B. & Pásztor-Kovács, A. (2022, szerk.). *XVIII. Pedagógiai Értékelési Konferencia Program és Összefoglalók*. Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola.

Absztrakt

Tizennyolcadik alkalommal rendezték meg (2022. április 21-től április 23-ig) a Pedagógiai Értékelési Konferenciát (PÉK) Szegeden. A kétnyelvű rendezvény célja, hogy a pedagógiai értékelés iránt érdeklődő hazai és nemzetközi közönség számára lehetőséget teremtsen a szakmai diskurzusra. A konferencia gyökerei a szegedi műhely néven ismert, Nagy József és tanítványai körül kialakult kutatóközösségben keresendők, illetve az 1991-ben elindult pedagógiai értékelési szakértői szakos egyetemi képzéshez kapcsolódnak. Az esemény elődjének az említett szak végzett hallgatói és tanárai számára szervezett baráti szakmai találkozó tekinthető, amelyet Csapó Benő kezdeményezett 2003-ban. A konferencia kezdetben meghívásos rendszerben működött, de 2006 óta a nemzetközi normáknak megfelelő bírálati rendszer alapján fogadják el a benyújtott absztraktokat. A konferenciára szimpóziummal, tematikus előadással és poszterrel lehetett jelentkezni. A Tudományos Programbizottság által felkért két-két bíráló meghatározott szempontrendszer szerint véleményezte a benyújtott anyagokat. A konferencián a pedagógiai értékeléshez köthető elméleti előadások, empirikus vizsgálatok,

fejlesztő programok, pedagógiai kísérletek és innovatív oktatási módszerek mutathatók be a köz- és felsőoktatáshoz kapcsolódóan. A konferencián összesen tíz angol és tizenkét magyar nyelvű szekcióban hangzottak el az előadások. A két és fél napos eseményen több mint 80 tudományos előadást hallgathattak meg a résztvevők. A konferencián bemutatott előadások, fejlesztő módszerek, vizsgálatok, innovatív eljárások a tudományos alapokra építő pedagógiai értékelés széles spektrumát fedték le. A bírálati rendszer biztosította a konferencián elhangzott beszámolók magas minőségét.

Kulcsszavak: konferencia, pedagógiai értékelés, beszámoló, neveléstudomány